

MINDEORD

Henrik Breuning-Madsen

25. FEBRUAR 1949-24. NOVEMBER 2018

AF BO ELBERLING

Henrik Breuning-Madsen blev født på Frederiksberg og blev cand.scient. i naturgeografi i 1975 og lic.scient. i 1978 med afhandlingen ”Jordbundskartering og bonitering belyst ved hjælp af jordens vandretention, bygs rodudvikling og simuleret planteproduktion”. I 1983 disputerede Breuning-Madsen med afhandlingen “Himmerlands jordbundsforhold” og blev efterfølgende ansat ved Landbrugsministeriets Arealdatakontor i Vejle. Senere ventede et lektorat på Københavns Universitet, og i 1991 blev Breuning-Madsen professor i jordbund ved Geografisk Institut ved Københavns Universitet.

Breuning-Madsens forskning tog udgangspunkt i jordens tilbageholdelse af vand koblet til afgrøders rodudvikling og dermed vandingsbehov for forskellige jordtyper og afgrøder. I 1980’erne arbejdede Breuning-Madsen med en kortlægning af okkerpotentielle jorde ved dræning og udviklede en metode til at karakterisere sådanne jorder i Jylland. Breuning-Madsen var samtidig leder af et jordbundsprojekt langs DONG’s nye gasledning. Her blev indsamlet data fra omkring 2000 jordprofiler, som senere blev vigtige for den danske jordbundsdatabase, der i dag er blandt de mest detaljerede i Europa. Fra 1990’erne stod Breuning-Madsen i spidsen for opbygningen af en jordbundsanalyse-database knyttet til det europæiske jordbundskort.

I perioden 1991-2015 var Breuning-Madsen ansvarlig for at opbygge EcoLab, et jord- og vandanalyaselaboratorium ved University of Ghana i Accra. Formålet var at sikre speciale- og ph.d.-studerende muligheden for at generere empiriske data til deres afhandlinger. Der blev etableret samarbejdsprojekter mellem ghanesiske og danske forskere, og Breuning-Madsen var initiativtager til en række konkrete forskningsprojekter med udgangspunkt i Ghana. Disse projekter var på den ene side vigtige i en relevant vidensopbygning i Ghana, og på den anden side var de af mere grundforskningsmæssig karakter. For eksempel blev nye metoder udviklet til at indsamle støv fra Harmattanen – en støvholdig vind, som hvert år blæser fra Sahara ned til bl.a. Ghana. Efter 10 års støvindsamling stod det klart, at næringsstofftilførslen med vind ikke har nogen praktisk betydning for landbruget. Den tværvidenskabelige tilgang ses også i et andet projekt omkring termitters betydning for jordbundsdannelse. Det blev vist, at termitternes aktivitet genererer jorderosion og samtidig er ansvarlig for en flytning af finkornet materiale fra toppen til foden af skråningerne, hvorved jordtyper på toppen får en lav bonitet i forhold til jordtyper længere nede ad skrånningen. Datering af jordens organiske pulje blev endvidere brugt til at påvise markante ændringer i erosionen for ca. 4000 år siden, formentlig knyttet til en begyndende skovfældning og opdyrkning i området. Som en del af aktiviteterne tog Breuning-Madsen initiativ til udgivelsen af et peer review-tidsskrift; *West African Journal of Applied Ecology*.

I 1993 blev en gravhøj ”kørt over” i forbindelse med etableringen af en firesporet motorvej mellem Fredericia og Vejle. Under udgravningen blev der fundet uforklarlige jernlag. Det blev en sag for Breuning-Madsen. Ud fra kemiske analyser fra flere gravhøje med jernlag og bygningen af eksperimentelle gravhøje på Lejre Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter kunne det konkluderes, at det var redox-processer i højene, der skabte de jernlag, der omslutter kisterne i bronzealderhøjene. Undersøgelserne af bronzealderhøjene afsluttedes i 2002-2004, hvor en bronzealderhøj (Skelhøj) ved Ribe med en blå, iltfattig kerne blev udgravet.

Fra 2009 var Breuning-Madsen ansvarlig for borer i de to Jellinghøje som en del af Nationalmuseets undersøgelser af Jellingmonumenterne. Der blev fundet tørvelag og uomsatte vegetationslag, der viser jordens fysiske og kemiske tilstand i vikingetiden. Resultaterne kunne blandt andet vise, at kulstofindholdet i lerjorde i vikingetiden var højere end gennemsnittet i tilsvarende jordlag i dag. Den udvikling må tilskrives dræningen af lerjorde i perioden efter 1850.

Henrik Breuning-Madsen blev medlem af KDVS i 1992 og var dets generalsekretær fra 2004 til 2009.

Henrik Breuning-Madsens karriere har været lang og blev ulykkeligvis afsluttet alt for tidligt. Den kritiske stemme og det faglige overblik er savnet blandt kolleger. En usædvanligt loyal og tillidsfuld ven har fundet hvile; ære være hans minde.

FOTO BO ELLERLING

